

17 אוגוסט 2023
ל"אב תשפ"ג
אתר: 151213
מפגע: 23616429
התראה: 23616437
שימוע: 23616446

לכבוד:
איתן קופפר – מנכ"ל
עוף טוב (שאן) בע"מ
eitan@oftov.co.il
עוף טוב (שאן) בע"מ
ח.פ. 510360332
א.ת. מפעלי שאן

שלום רב,

הנדון: סיכום שימוע – משחטת עוף טוב (שאן) בע"מ, 08.08.2023

סימוכין:

- 07.08.2023, בחינת מטרדי ריח שמקורם במשחטת "עוף טוב", ד"ר אסנת יוסף
- תעודת בדיקה מס' 1043838, מעבדת בקטוכם, דיגום שפכים אחרי DAF עוף טוב מועד דיגום 5.7.2023
- תעודת בדיקה מס' 10444628, מעבדת בקטוכם, דיגום שפכים אחרי DAF עוף טוב מועד דיגום 6.7.2023
- 20.07.2023, התראה – ד"ר סיגל בלומנפלד
- 28.06.2023, תוצאות דיגומים (בריכות עוף טוב) – מעבדות א.ש שירותי מחקר.
- 26.06.2023, סיכום סיור – מיכל פינקין.
- 05.06.2023, טופס דיווח מפגע ריח – אלאור לוי, מנהל יח"ס עמק המעיינות.
- 04.06.2023, טופס דיווח מפגע ריח – שרון אלוק, פקח יח"ס עמק המעיינות.
- 03.06.2023, טופס דיווח מפגע ריח – שרון אלוק, פקח יח"ס עמק המעיינות.
- 02.06.2023, טופס דיווח מפגע ריח – שמעון פרץ, פקח יח"ס עמק המעיינות.
- 08.02.2023, סיכום סיור – מיכל פינקין.
- 07.02.2023, מכתב מענה מהמפעל – מנהלת איכות חטיבת מזון טרי.
- 20.10.2022, סיכום סיור – מיכל פינקין.

- א. ביום 08.08.2023, התקיים הליך שימוע לעוף טוב (שאן) בע"מ, ח.פ. 510360332.
1. משתתפים מטעם המפעל: איתן קופפר – מנכ"ל, [REDACTED] – מנהלת איכות ואחריות תחום איכות הסביבה, [REDACTED] – יועץ למפעל.
 2. משתתפים מטעם המשרד להגנת הסביבה: ד"ר סיגל בלומנפלד – מנהלת המחוז, סאמר סאלח – סגן מנהלת המחוז וראש תחום פיקוח ואכיפה, אריאל בן עמי – ראש תחום תעשיות, מיכל פינקין – רכזת שפכי תעשייה, אפרת פביאן – רכזת איכות אוויר.
 3. משתתפים מטעם היחידה הסביבתית עמק המעיינות: אלאור לוי – מנהל היחידה.
- ב. מטרת השימוע: לאפשר לנציגי המפעל להשמיע את טענותיהם לעניין נושא השימוע.
- ג. רקע וטענות המשרד להגנת הסביבה:
1. מנהלת המחוז – ד"ר סיגל בלומנפלד הבהירה לנציגי המפעל כי הם מצויים בהליך שימוע. הליך השימוע, מהווה חלק מהליך מנהלי שננקט כנגד המפעל ובעלי התפקידים בו. בגין עבירות המבוצעות לכאורה על ידם, ואשר בגינן יצאה ההתראה שבסימוכין 4.

עמוד 1 מתוך 5

2. נבהיר כי הליך זה מהווה צומת דרכים, במסגרתו נחליט האם לפנות למסלול אכיפה או למסלול הסדרה שיכלול לוחות זמנים לטיפול והסרת המפגע.
- ד. נציגי המפעל התבקשו לספק תשובות להפרות שבוצעו כפי שפורטו בהתראה, בטרם נגבש החלטה בעניינם.

ה. הפרות:

1. כמפורט באריכות בהתראה בסימוכין 4: המפעל גורם למטרדי ריח קשים לתושבי האזור במשך שנים ארוכות.
- המפעל מלווה באופן צמוד ושנים ארוכות ע"י המשרד להגנת הסביבה בפיקוח ומתן דרישות לביצוע לשם שיפור המצב הקיים. בסיורים שונים שבוצעו ע"י המשרד להגנת הסביבה והיחידה הסביבתית, דו"חות בעלי תפקיד לעניין הריח, ותלונות תושבי נווה איתן, נמצא קשר ישיר בין בריכות אידוי התמלחת של המפעל, למפגע הריח. בנוסף זוהו גם אזור אחסון הפסדים ומתקן הטיפול בשפכים של השחטה כמקורות ריח משמעותיים.
2. הדבר נסמך גם במסמך בסימוכין 1- המסכם הרצת מודל ריח שהסתמך על דיגומי ריח שביצע המשרד להגנת הסביבה בשתי בריכות התמלחת הפעילות של המשחטה (סימוכין 5): למודל הוזנו נתונים מטאורולוגים וקצבי הפליטות ממאגר אידוי 1 ו-2. מתוצאות המודל עולה כי ריכוזים גבוהים התקבלו בקיבוץ נווה איתן ב-98% מהזמן- 40 יחידות ריח למ"ק ולכן ניתן לומר שקיימת הלימה בין השפעת המקור לתלונות על הריח בקיבוץ.
3. עד כה, פעולות שנדרש אליהן המפעל בסיכומים קודמים (סימוכין 6,11,13) להפסקת מפגע הריח, לא בוצעו, דוגמת: הגשת תכנית לסגירת מתחם אחסון הפסדים, קירוי וסגירת בורות השפכים במתקן קדם הטיפול, טיפול ואיזון בריכות האידוי כך שלא יהוו מפגע ריח.
4. יש באמור לעיל בסעיפים 1-3 הפרה של סעיף 3 בחוק למניעת מפגעים, תשכ"א- 1961 ותנאי רישיון העסק של המשחטה.
5. כמפורט בהתראה בסימוכין 2 ומתוצאות דיגומי השפכים שנערכו ע"י חברת קולחי עמק המעיינות בתאריכים 5.7.2023 וה 6.7.2023 (סימוכין 2-3) עולה כי המשחטה הזרימה שפכים אסורים למערכת הביוב הציבורית. מאז אמצע חודש מאי 2023 מט"ש בית שאן מקבל שפכים שחורים ועמוסים בחומר אורגני ושומנים אשר פוגעים בתהליך הטיפול בשפכים ובסחיטת הבוצה.
- יש בכך הפרה של סעיף 20 כ"א לחוק המים התשי"ט 1959, תנאי רישיון העסק ותקנות רישוי עסקים (ריכוזי מלחים בשפכים תעשייתיים) התשס"ג 2003.
6. משחטת עוף טוב היא מהגדולות בארץ ובעלת פוטנציאל השפעה גדול מאוד על הסביבה שלה הן בהיבט הריחות והן באיכויות השפכים המוזרמים אל מערכת הביוב הציבורית. מצופה ממפעל גדול שכזה לפעול בהתאם לאחריות שלו ולנקוט בכל האמצעים לפתרון הבעיות והפסקת מטרדי הריח והזרמת שפכים אסורים אל מערכת הביוב.

עמוד 2 מתוך 5

1. טענות נציג המשחטה:

1. מנכ"ל המשחטה ביקש לצין כי הוא מבין את המעמד בו הנהלת המשחטה נמצאת וברור לו כי המפעל נדרש להסדיר את הליקויים בדחיפות.

2. סגירת מתחם הפסדים:

א. הוגשה בשבוע הקודם בקשה להיתר בניה לועדה המקומית לתכנון ובניה לסגירת סככת אחסון הפסדים. הפרויקט [REDACTED] מתוכננת בשלב זה סגירה ללא טיפול בריח של האוויר מחלל מבנה אחסון הפסדים. ככל שיבנה המבנה וימצא כי נדרש גם טיפול בפליטות לריח לא מוקדיות ממנו, יתכננו מתקן טיפול בהתאם לממצאים ולספיקות.

ב. במקביל, בודקים חלופה של רכישת ואחסון הפסדים במכולות סגורות [REDACTED] ובהן יש חילוף נפח הפסדים בנפח האוויר הכלוא במכולה והחזרת האוויר לתוך מבנה המשחטה.

ג. מיכלי הפסדים מפונים פעמיים- שלוש ביום. אין השארת פסדים בסוף היום (מפונות עד השעה 17:00).

3. קירוי מיכל הטיפול בשפכים:

ביצעו קירוי בברזנט למיכל קליטת וויסות השפכים הגולמיים בלבד.

4. ניטור מערך הטיפול בתמלחת:

א. הותקנו מדי ניטור רציף למוליכות, הגבה ועבירות במוצא ה DAF המלוח, על מנת לבקר באופן רציף את איכות הטיפול והפחתת המזהמים מזרם התמלחת, טרם הזרמתה אל בריכות התמלחת.

ב. אולם, אם מתגלה חריגה, אין אפשרות לסחרר את התמלחת לטיפול חוזר.

ג. בנוסף מבוצע דיגום חודשי לתמלחת ומבוצעת השוואה לערכי הסף למזהמים המותרים בתמלחת המוזרמת לבריכות אידוי.

5. חריגות בשפכים למערכת הביוב הציבורית:

א. מתקן קדם הטיפול מאויש בשתי משמרות: בוקר ולילה, וכל זמן שהמתקן עובד נוכח מפעיל. המפעיל של הבוקר מנוסה ומקצועי יותר.

ב. מתקן קדם הטיפול של המשחטה מקבל לטיפול גם את שפכי מפעל "מוצרי עוף טוב, ומפעל "דלידג".

ג. לטענת נציגי המפעל הם עדיין לא יודעים מה המקור לחריגות בשפכים ולשפכים השחורים המוזרמים מהשוחה שבשטח המפעל אל מערכת הביוב הציבורית.

ד. בכניסה לשוחה בה נדגמים, ישנן עוד שתי כניסות של צנרות שלא יודעים מה מקורן.

ה. לפי נציגי המפעל, בדיגום המורכב ניתן לראות שהזרמת השפכים השחורים מתרחשת בשעות הלילה במקביל לשעות שה DAF אינו פעיל כלל וקריאות מד הספיקה שלו מעידות כי אין זרימה מה DAF.

ו. בכוונת המפעל לבצע בדיקות עשן לצנרות על מנת לאתר את מקור כלל הכניסות לשוחה הנדגמת.

עמוד 3 מתוך 5

ז. שימוש בפריק כלוריד התחיל במפעל באמצע מאי, אולם עושים בו שימוש רק בטיפול בתמלחת.

6. בריכות אידוי:

- א. המשחטה מייצרת כ [REDACTED] קוב ביום של תמלחת.
- ב. הותקן מכשיר להגדלת ריכוז החמצן בתמלחת האגורה בבריכה מספר 1.
- ג. ממשיכים ליישם חומר- חמצץ, להגדלת החמצן המומס.
- ד. פיזור סודה קאוסטית להעלאת PH ל 8.2- הסודה הנוזלית לא נתנה מענה מלא היות והמשקל הסגולי שלה גדול מהתמלחת והיא הייתה שוקעת בזמן הפיזור שלה. רוכשים סודה מגורענת של חברת [REDACTED] שאינה שוקעת במהירות, מדובר בחומר ניסיוני, טרם הגיע למפעל. בכוונתם לפזר אותו באמצעות סירה/ רחפן.
- ה. רכשו סירת גומי ויוכלו באמצעותה להגיע למרכז הבריכה ולבצע ניטורים במרכז ובסמוך.
- ו. רכשו מד ניטור לסולפיד.
- ז. היועץ למשחטה טען כי היו שנתיים – שלוש שקטות שלא היו תלונות ריח. תשובת המשרד לטענה כי יתכן והדבר קרה בגלל שהבריכה היתה חדשה וטרם הצטברו בה מזהמים הגורמים למפגעי ריח, ולא הודות בהכרח לפעולות נכונות של המשחטה.

7. סיכום המנכל:

להנהלת המשחטה מחויבות מלאה לטיפול במפגעי הריח והשפכים. משקיעים את כל מה שצריך בבריכות ובמתקן השפכים כדי לטפל בסוגיית הריחות ולהגיע לשותפות בריאה עם התושבים.

ז. סיכום:

1. הטיפול בסוגיית הריח אינו נושא פרי, מפגע הריח נמשך שנים ארוכות ומהווה מטרד של ממש לתושבי האזור.
2. המשחטה וההנהלה שלה התרשלו לאורך שנים בטיפול במפגע. כל ניסיונות הטיפול נעשו באופן המדמה הטלת מטבע, וללא נקיטת הליכי מדידה נדרשים כך שניתן יהיה לעמוד על טיב הטיפול. קרי, ללא ניטור ראוי לאיכויות התמלחת המוזרמות לבריכות, ללא ניטור איכות התמלחת בבריכה עצמה, הבדיקות שנעשו עד כה היו ל-PH בלבד וגם הן משפת הבריכה ומשטח פני המים ולא בעומק גוף המים ובמרכז.
3. לתשומת לבכם, בעוד כחודש צוות מריחים מטעם המשרד יגיע על מנת לבחון את מצב הריח באזור. באם לא ימצא שיפור ניכר, המשרד ידרוש מהמשחטה להפסיק את הזרמת התמלחת לבריכות.
4. לפיכך הנכם נדרשים:
 - (א) להפסיק באופן מיידי להזרים אסורים למערכת הביוב הציבורית.
 - (ב) להיערך להפסקת הזרמת תמלחת לבריכות (אם באמצעות הצבת מכלי אגירה לתמלחת, התקשרות עם מסוף תמלחות, הגשת בקשה למשרד להגנת הסביבה לאישור פינוי תמלחת ועוד).

עמוד 4 מתוך 5

- (ג) להתקין מערך אוטומטי לסחרור לטיפול נוסף של תמלחת פסולה (שחורגת מערכי הסף), בהקדם, ולא יאוחר מיום 18.09.2023.
- (ד) עליכם בצע דיגומים באמצעות דוגם מוסמך ל: TOC, סולפיד מומס, סולפאט, חמצן מומס, הגבה, נתן וכלוריד, בחמש נקודות שונות בבריכה ובעומקים שונים (כל חצי מטר). את התוצאות עליכם להעביר לרכזת שפכי תעשייה, מיכל פינקין michalro@sviva.gov.il.
- (ה) להגיש תכנית לסגירת מתחם הפסדים, כולל טיפול באוויר. היתר הבניה יכיל לכל הפחות הגדרת שטח למתקן טיפול בריח. בהקדם ולא יאוחר מיום 31.08.2023.
- (ו) להעביר מסקנות באשר למקור השפכים האסורים למשרד להגנת הסביבה בעקבות החקירה שהמפעל מבצע לביצוע צילום צנרת/ בדיקת עשן, בדיקת מעקפים ל DAF המלוח והמתוק. בהקדם, ולא יאוחר מיום 18.09.2023.
- (ז) להגיש תוכנית לביצוע סקר ריח למשחטה לפי נוהל להגדרת מפגע ריח הכולל הנחיות לעריכת תסקיר השפעה על הסביבה להערכת פליטות¹. את התוכנית עליכם להגיש לא יאוחר מיום 31.08.2023.
5. משרדינו ימשיך לפקח על פעילות העסק ושומר לעצמו את הזכות לפעול בהתאם לסמכויותיו בחוק בהתאם לצורך.

בברכה,
ד"ר סיגל בלומנפלד
מנהלת המחוז

העתיקים:

גיא סמט – מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה, ירושלים.
יצחק בן דוד – סמנכ"ל בכיר לאכיפה, ירושלים.
שולי נזר – סמנכ"לית בכירה אשכול תעשיות, ירושלים.
יוסי בר – מנהל המשטרה הירוקה, ירושלים.
עו"ד עבד מחמיד – סגן מנהל המשטרה הירוקה, רמלה.
עו"ד שהניז מולא – יועצת משפטית, כאן.
מישל מור יוסף – מנהל צוות אכיפה מחוז צפון, משטרה ירוקה, כאן.
אבי חיים – ראש אגף שפכי תעשייה, דלקים וקרקעות מזוהמות, ירושלים.
אתי נתן זלצמן – ממונה מניעת זיהום מים, רשות המים (באמצעות: EtiNZ@water.gov.il).
צביקה ורד – מנכ"ל קולחי עמק המעיינות (באמצעות: zvika@maianot.co.il).
צוות תעשיות, כאן.

¹ על פי עדכון מעת לעת באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה בכתובת:
https://www.gov.il/he/departments/publications/reports/treating_odor_hazards_guide

